

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Simonovi razgovori v Berlinu

Dosedanji potek razgovorov ne daje mnogo nade na dosego sporazuma — Nemčija odklanja varnostne pakete in vztraja na svojem imperijalističnem stališču

Berlin, 26. marca. r. Včeraj dopoldne so se pričeli razgovori med angleškim zunanjim ministrom Simonom in razorožitvenim strokovnjakom Edenom

Adolf Hitler
nemški kancelar

na eni in med Hitlerjem ter nemškim zunanjim ministrom Neurathom na drugi strani. Razgovorom prisostvujeta tudi angleški poslanik v Berlinu Phipps in zunanje-politični zaupnik Hitlerja Ribbentrop. Razgovori so se vršili včeraj ves dan do 7. zvečer. Kratek komunikacije, ki je bil izdan sinoči, pravi samo, da se bodo razgovori danes nadaljevali.

Vsa mednarodna javnost pripisuje berlinskim razgovorom odločilno važnost za nadaljnji razvoj mednarodnega političnega položaja. Simonu gre pred vsem za to, da pridobi Nemčijo za sodelovanje v smislu angleško-francoskega sporazuma, izražena v londonskih predlogih, ki se zavzemajo za ustvarjanje kolektivnega sistema v organizaciji evropskega miru in varnosti.

Čeprav so tako v angleških, kakor v nemških krogih glede poteka razgovorov skrajno rezervirani, se vendar le doznajajo nekatere podrobnosti, ki pričajo, da so pogajanja zelo težavna. Nemčija zahteva poleg priznanja popolne enakopravnosti v pogledu oboroževanja razne izjemne predloge, kakor glede podunavskega varnostnega pakta. Pripravljeni so sodelovati, toda izločiti bi se morale vse sankcije, zlasti pa vsi dogovori, ki se nanašajo na medsebojno vojaško pomoč v primeru kakšnega napada. Glede Avstrije zahteva Nemčija še posebej, da se sprejme v pogodbo določba, da se zajamči avstrijskemu prebivalstvu pravica samoodločbe. S tem hoče Nemčija doseči za Avstrijo izvedbo ljudskega glasovanja, ki naj odloči, ali hoče ostati Avstrija samostojna, ali pa se želi priključiti Nemčiji. Glede na ob-

rov skrajno rezervirani, se vendar le doznajajo nekatere podrobnosti, ki pričajo, da so pogajanja zelo težavna. Nemčija zahteva poleg priznanja popolne enakopravnosti v pogledu oboroževanja razne izjemne predloge, kakor glede podunavskega varnostnega pakta. Pripravljeni so sodelovati, toda izločiti bi se morale vse sankcije, zlasti pa vsi dogovori, ki se nanašajo na medsebojno vojaško pomoč v primeru kakšnega napada. Glede Avstrije zahteva Nemčija še posebej, da se sprejme v pogodbo določba, da se zajamči avstrijskemu prebivalstvu pravica samoodločbe. S tem hoče Nemčija doseči za Avstrijo izvedbo ljudskega glasovanja, ki naj odloči, ali hoče ostati Avstrija samostojna, ali pa se želi priključiti Nemčiji. Glede na ob-

Sir John Simon
angleški zunanji minister

ljube, ki so jih dale velesile Avstriji glede očuvanja njene neodvisnosti, so Hitlerjeve zahteve nespremenljive. Od tod izvirajo glavne težkoče. V poučenih krogih so zaradi tega glede uspeha Simona v Berlinu dokaj skeptični.

Kaj zahteva Nemčija

Dokler velesile ne sprejmejo nemških zahtev, ne more biti govora o povratku Nemčije v Društvo narodov in o tesnejšem sodelovanju

Berlin, 26. marca. r. Pogajanja, ki jih vodi Simon z nemško vlado, se gibljejo v okvirju londonskih predlogov. Z nemške strani naglašajo, da je Nemčija voljna sodelovati, da se očuva in okrepi mir, toda le pod naslednjimi pogoji:

1. V pogledu oboroževanja odklanja Nemčija zase vsak poseben režim, ki bi ne veljal v enaki meri tudi za druge narode in države. Pripravljeni so sodelovati v enaki meri tudi pri razorožitvi ali omejitvi oboroževanja, toda le pod pogojem, da bo merilo za vse enako.

2. Nemčija je pripravljena doprinese svoj delež k jamstvu miru na vzhodu. Odklanja pa vsak riziko, da bi bila kdajkoli zapletena v tuje spore. Tak riziko vidi v vzhodnem paktu, kakršen se predlaga s strani Francije in Anglije. Nemčija se zavzema za sklenitev vojaških paktov z vsemi vzhodnimi državami, kakor ga je že sklenila s Poljsko.

3. Dunavski pakt ne sme onemogočiti naravnega razvoja v odnosih med Avstrijo in Nemčijo. Nemčija je pripravljena odrediti se vsakemu vmešavanju v notranje avstrijske zadeve, odklanja pa vsak pakt, ki bi jamčil za sedanjno politično stanje v Avstriji, ker to po-

nemškem pojmovanju ne pomeni jamstva za neodvisnost Avstrije, marveč jamstvo, da ostane avstrijski narod še nadalje pod nekim mednarodnim varstvom in bi to pomenilo le jamstvo za sedanjí režim, ki pa ga večina avstrijskega prebivalstva odklanja.

4. V načelu sprejme Nemčija zračni pakt in je pripravljena podpisati razorožitveno konvencijo, toda le pod pogojem, da velja enakopravnost za vse in v vsakem pogledu. To je po mnenju Nemčije najboljšo jamstvo za mir.

5. Kar se tiče povratka Nemčije v Društvo narodov, bo to vprašanje aktualno šele takrat, ko bo končno veljavno rešeno vprašanje nemške enakopravnosti in vsa ostala vprašanja, ki so s tem v zvezi. Kakor znano, je Francija v svoji protestni noti izrecna naglasila, da ne priznava nemške oborožitve. Dokler bo Francija vztrajala na tem stališču, ne more biti govora o povratku Nemčije v Društvo narodov. V danem primeru pa zahteva Nemčija razen tega spremembo statuta Društva narodov, ki se mora docela ločiti od versajske mirovne pogodbe, na katero se sedaj v svojih glavnih določbah sklicuje.

Nemčije. So gotove defenzivne in ofenzivne zveze, ki se jih mora upoštevati. Pri tem je očitno namigaval na francosko-poljsko zvezo in na zblizanje med Francijo in Rusijo. Nemčija je pripravljena z vsemi sosedi skleniti nenapadalne pakete in podpreti lokarnski pakt s pristopom k zračnemu paktu, kakor ga predvideva londonski sporazum. Preko tega pa ne more iti. Odločno odklanja vsak varnostni sistem, ki bi obsegal tudi Rusijo. Kar se tiče povratka Nemčije v Društvo narodov, je Hitler pripravljen preklicati izstop Nemčije iz Društva narodov, zahteva pa, da se prej brezpogojno prizna enakopravnost Nemčije v vsakem pogledu in da se izvrši primerna reforma pakta Društva narodov ter izloči vse, kar diši po versajski mirovni pogodbi.

V Parizu ne verujejo v uspeh

Pariz, 26. marca. r. V pariških poluradnih krogih mislijo, da se angleško-nemški razgovori v Berlinu nanašajo na tale vprašanja: 1. ali se hoče Nemčija vrniti v Društvo narodov; 2. ali bi Nemčija pristala na konvencijo o nadziranju in omejitvi oboroževanja; 3. ali je Nemčija za sodelovanje v srednjeevropskem in vzhodnem paktu; 4. ali želi Nemčija pristopiti h konvenciji o vzajemni letalski pomoči za primer nepričakovane oborožene napada. Francoski krogi ne verujejo v resne uspehe berlinskih pogajanj. Pač pa ni izključeno, da bo skušala Nemčija ločiti Anglijo od Francije s tem, da bo Angliji storila razne obljube.

V Londonu so optimisti

London, 26. marca. r. O poteku razgovorov prvega dne berlinskih pogajanj objavljajo listi obširna, toda deloma nasprotujoča si poročila. Soglašajo pa v tem, da so včerajšnji razgovori potekali v prijateljskem duhu ter da so se vodili na obeh straneh z veliko odkritostjo. »Times« poroča, da sta Simon in Hitler v prvi vrsti razpravljala o nesporazumih, ki so se pojavili v zad-

njem času in tako pripravila nadaljna pogajanja in razgovore o posameznih problemih. V celoti je včerajšnji dan pokazal, da so se izgledi za dosego sporazuma izboljšali.

Tudi drugi listi poročajo, da so včerajšnji razgovori bili bolj splošnega značaja in so služili zgolj pripravi za današnje podrobnejše razgovore. Kljub temu pa sta Simon in Hitler že včeraj načela tudi podrobnejša vprašanja in se zlasti bavila z vzhodnim paktom, ki igra pri berlinskih razgovorih sploh največjo vlogo. Hitler je obrazložil stališče Nemčije in izjavil, da odklanja vojaške pakete ter izrecno opozarjal na vojaško nevarnost s strani Rusije.

V zvezi s tem je Hitler tudi izjavil, da ne more prej skleniti z Litvo nikaškega pakta, dokler se v klajpedskem ozemlju ne obnovi ustavno stanje. Razgovori se bodo vsekakor zavlekli in bo Simon ostal še v sredo dopoldne v Berlinu in nadaljeval razgovore, dočim bo Eden v sredo jutraj odpotoval v Varšavo in Moskvo ter se na povratku ustavil tudi v Pragi, da stopi v stike z dr. Benešem kot predsednikom Male antante.

»Evening News« kritizira naziranje, češ, da ima Nemčija pretirane zahteve. Istega mnenja je tudi liberalni »Star«, ki pobija trditve, da nemški zahtev ni mogoče spraviti v sklad s stališčem

Velike Britanije in njenih bivših zaveznikov.

V Berlinu upajo, da bodo pridobili Anglijo

Berlin, 26. marca. AA. Današnji »Völkischer Beobachter« piše, da je za sedaj še prerano govoriti o razvoju angleško-nemških pogajanj. Vendar drži že sedaj, da je nacionalno socialistična zunanja politika jasna in enostavna. Nemška politika odklanja politiko zvez in blokov. Zato Nemčija v svojih mednarodnih stikih nikoli ne bo ograjala kakšne druge države, marveč bo podpirala duha pametnega sodelovanja med vsemi evropskimi državami ob istočasnem spoštovanju temeljnih življenjskih pogojev vsake države. List pristavlja, da bosta Nemčija in Velika Britanija v teh temeljnih načelih najbrž soglašali. Če je temu tako, pravi list na kraju, potem je treba računati z iskrenim in koristnim uspehom nemško-angleških razgovorov.

»Deutsche Zeitung« opozarja na govor, ki ga je imel francoski minister Laval. Ta je dejal, da bodo angleški državniki hitro ugotovili v Berlinu, ali je Nemčija za mir ali proti miru. List trdi, da so že včerajšnji razgovori v Berlinu dali pozitivni odgovor na to Lavalovo vprašanje.

Važni posveti v Beogradu

V Beogradu so se danes sestali gg. Jevtić, Titulescu in Ruždić Aras, da določijo skupno stališče Male antante in Balkanske zveze

Beograd, 26. marca. r. Včeraj je prispel v Beograd rumunski zunanji minister g. Titulescu, sedanjí predsednik Male antante. Njegov tokratni poset v Beogradu je izredne važnosti, ker prihaja v trenutku, ko je vsa Evropa razburjena zaradi ponovnega nemškega oboroževanja. Enako, kakor smatrajo velesile za potrebno, da na raznih konferencah izmenjajo svoje misli in poglede na nastali položaj, smatrajo tudi predstavniki Male antante in Balkanske zveze za primerno, da se sestanejo in posvetojujejo o skupnem stališču do vseh vprašanj, ki so prišla v zadnjem času na dnevni red. G. Titulescu bo skupno z g. Jevtićem obenem določil podrobnosti stališča, ki naj ga zavzame Mala antanta na prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov, na katerem se bo razpravljalo o vprašanju nemškega oboroževanja. Razgovori, ki jih ima gosp. Titulescu v Beogradu, so obenem v zve-

zi z berlinskimi pogajanj in s stališčem, ki ga bodo zavzele v pogledu teh problemov Francija, Anglija in Italija. Potovanje g. Titulescuja v prestolnico zapadnih velesil, je izredne diplomatske važnosti. Včeraj ves dan se je g. Titulescu posvetoval z g. Jevtićem in sta tudi danes dopoldne nadaljevala razgovore. Zvečer odpotuje g. Titulescu v Bratislavo, kjer se bo sestel s češkoslovaškim zunanjim ministrom g. dr. Benešem.

Mala antanta in Balkanska zveza morata kot najvažnejša činitelja v sredini in južnovzhodni Evropi sodelovati pri reševanju problemov, ki so prišli na dnevni red zaradi najnovejših dogodkov v Nemčiji. G. Titulescu je zaradi tega želel, da kot predstavnik Male antante v svetu Društva narodov razmotri položaj s svojima ministrskima tovarišema iz Male antante, gg. Jevtićem in dr. Benešem. Nato odpotuje v Pariz, London in Ženevo, da tam pojasni stališče Male antante in zastopa njene interese.

Danes prispe v Beograd tudi turški zunanji minister g. Tevfik Ruždić Aras, ki je predsednik Balkanske zveze. On je danes prav tako sodeloval pri skupnih razgovorih g. Titulescuja in Jevtića ter so pri tej priliki ugotovili popolno soglasnost med Malo antanto in Balkansko zvezo. G. Tevfik Ruždić Aras je predsednik sveta Društva narodov in je tako podano tudi v Društvo narodov popolno jamstvo najtesnejšega sodelovanja. Opoldne je g. Jevtić priredil na čast odličnim gostoma banket.

Madžari čakajo na uspehe drugih

Budimpešta, 26. marca. r. Oficijozni »Peester Lloyd« piše v razpravi o Titulescuju potovanju med drugim, da Madžarska ne pripravlja enostranskega koraka po nemškem vzorcu in da tudi Bolgarija nima takšnih namenov. »Za nas je danes vprašanje vojaške enakopravnosti načeloma rešeno z izjavo petih velesil z dne 12. decembra 1932.« pravi list dalje, »to je, da so vse velesile priznale načelo, da bo imela vojaška enakopravnost Nemčije avtomatično za posledico enakopravnost ostalih držav, ki so se morale po mirovnih pogodbah razorožiti. Madžarska lahko zategadelj brez prenapetosti počaka na naravni razvoj dogodkov.«

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (z všteto premijo 28.5 odstot.). Amsterdam 2970.00 — 2984.60, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 983.25 — 988.31, Curih 1421.01 — 1428.08, London 209.80 — 211.85, Newyork 4358.98 — 4395.30, Pariz 289.60 — 291.03, Praga 183.38 — 184.48, Trst 360.99 — 364.07. Avstrijski šilling v privatnem kliringu 8.65 — 8.75.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 26. marca. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 14.80, Newyork 300.25, Bruselj 69.20, Milan 25.45, Madrid 42.225, Amsterdam 209.—, Berlin 124.05, Dunaj 56.85, Praga 12.9125, Varšava 58.25, Bukarešta 3.05.

Franc Batjel — 60 letnik

Ljubljana, 26. marca.

Jutri praznuje v polni telesi in duševni svežosti znani slovenski podjetnik, lastnik »Tribune« g. Franc Batjel svoje 60-letnico.

Jubilant se je rodil v Vipavi. Oče je bil mizar in je imel hišo ter majhno posestvo. Ko mu je bilo 14 let, se je šel učiti v Ljubljano pilarskega, toda že naslednje leto je mojstru ušel in se vrnil v Vipavo. Oče pa ga je poslal nazaj, da bi vztrajal do konca učne dobe. Dečko pa je hotel postati na vsak način mehanik, zato jo je mahnil namestu v Ljubljano v nemški Gradec. Po naključju je prišel v Puchove tovarne, prerinil se je skozi učno dobo in postal to, kar si je želel. Po učni dobi je odšel v Port Said v Egipt, nakar se je vrnil za par dni domov, nato pa je spet odšel v svet. Takrat so bili vandrovski

čas in mahnil jo je peš na Dunaj. Po mnogih peripetijah se je napotil v Ameriko in delal v raznih tovarnah, kjer si je pridobil vse večje obzore. Živel in delal je vedno po nagibih svojega razuma ter dobrega in pogumnega srca. Petek je bil njegov usoden dan in sreči in nesreči. Naselil se je v Gorici, kjer je odprl gostilno in začel svojo obrt, po vojni pa se je umaknil iz Gorice in otvoril svoje podjetje v Ljubljani.

Tudi danes, ko se mu je posrečilo dvigniti podjetje na zavidanja vredno višino, jubilat prav nič ne misli na počitek. Nasprotno, še vedno snuje nove načrte. Njegovi izdelki so znani po vsej državi kot prvovrstni, solidni in precizni. Izdelani so pod večim vodstvom in nadzorstvom mojstra, in delajo čast njemu in naši obrti. Podjetje »Tribuna« na Karlovski cesti je produkt neverjetne vztrajnosti, žilavosti in marljivosti lastnika ter veren dokaz osamosvojitve naše domače obrti.

G. Batjel pa se tudi mnogim udejstvuje v javnem življenju. Član je različnih narodnih, gospodarskih in stanovalskih, zlasti pa sportnih organizacij. Bil je ustanovnik in prvi predsednik sportnega kluba Primorje, ustanovnik in predsednik Kolesarskega in motociklističnega društva »Save« ter predsednik Zveze kolesarskih društev. Od mladih nog je tudi član Sokola in je med soustanovitelji »Soc« ter Motokluba. Vse organizacije, v katerih se udejstvuje jubilat, so mu izrekle po svojih zastopnikih te dni iskrene čestitke. Sinoči pa se je odzval jubilat in priredil v hotelu »Bellevue« širokemu krogu svojih prijateljev izredno prijeten in prisen večer. Poleg preprostosti so se odličili tega lepega večera tudi naši odlični predstavniki javnosti, gospodarsveniki in sportniki. Nocoj priredi jubilar tuji šentjakovski pevski zbor podoknico, da mu z drugimi vred javno izreče svoje čestitke k delu in uspehu. Številnim jubilarovim prijateljem in čestilcem se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi ga ohranila usoda tako čilga, podjetnega in dobrega do skrajnih meja človeškega življenja.

Prvi dan

berlinskih razgovorov

Hitler je podrobno obrazložil stališče Nemčije in povedal svoje mnenje glede londonskih predlogov

Pariz, 26. marca. r. Po poročilih tukajšnjih listov o poteku razgovorov v Berlinu je Hitler uvodoma znova zagotavljal popolno miroljubnost Nemčije. V načelu je pripravljen podpisati razorožitveno konvencijo, toda samo pod pogojem, da se prej prizna popolna enakopravnost Nemčije v pogledu oboroževanja.

nja ter da se bodo vršila pogajanja docela v tem duhu z izključitvijo vsakega sklicevanja na določbe versajske mirovne pogodbe. Naglasil je, da že geografski položaj Nemčije, ki ima na vse strani odprte meje, sam narekuje tako politiko, ki jo morajo priznati tudi vse druge države, ako jim je do sodelovanja

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

JUTRI PREMIERA FILMA, ki je navdušil vse narode

MAE WEST, slavna igralka in režiserka v sijajni kreaciji

Pridi, da me vidiš — NISEM ANGEL

To delo je nekaj izvanrednega za vse!

Rezervirajte vstopnice!

Smrt kosi med Slovenci v Ameriki

Več smrtnih nesreč — žrtve brezobzirnih avtomobilistov — Novi grobovi

V Clevelandu je padel po stopnicah Fr. Vidmar in se tako močno poobil, da je drugi dan umrl. Pokojni je bil doma iz Cerkljane na Notranjskem, zapustil je ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. — Enaka nesreča je doletela Jurija Colariča iz Clevelanda. Na stopnicah se je tako poobil, da je 11. marca podlegel poškodbam v bolnici. Pokojni je bil star 53 let, doma je bil iz vasi Gorjaja. V Ameriki je bival 35 let.

26. februarja je v kraju Forest City v gozdu veja tako močno oplazila Franca Zupaniča, da je drugi dan podlegel poškodbam. Pokojni je bil doma iz Sv. Lovrenca ob Temenici. — V istem gozdu je doletela smrtna nesreča tudi Alojzija Lavriča. 1. marca je šel v gozd po drva, na polodnevni lah je pa tako nesrečno padel, da si je prebil lobanjo in je nekaj ur pozneje v bolnici umrl. Pokojni je bil doma iz Črnega potoka pri Kočevju, zapustil je ženo in tri otroke.

Žrtve avtomobilske nesreče je postal v Grand Havenu, država Michigan, Janez Prelesnik. Pokojni je bil rojen v Ameriki in je bil star 22 let. Njegovi starši žive v Puablu. — Pri sankanju se je v kraju Crucible smrtno ponesrečil 16letni Kristof Kajžič.

Na glavni cesti pri Salemu, država Ohio, so našli nedavno umorjenega Franca Jurjevčiča. Pokojni se je vračal z delu v rudniku in je imel pri sebi okrog 50 dolarjev. Denarja pri njem niso našli in vse kaže, da je postal nesrečni rudar žrtve roparskega morila. Pokojni je bil star 61 let in doma iz Zirov. V Ameriki je bival 34 let.

V Lorainu, država Ohio, je bil povožen Josip Reinhard, star 41 let. Vanj se je zaletel neznan avtomobilist s tako silo, da mu je prebil lobanjo in ga tudi poškodoval po vsem telesu. V bolnici je Reinhard kmalu umrl. Avtomobilista, ki je pobegnil, se niso izsledili. — V okrajni bolnici v Milwaukeeju je podlegla poškodbam, zadobljenim pri avtomobilski nesreči Antonija Vičičeva. Ko se je 1. februarja peljal z avtomobilom domov, se je zletel, ki je šofiral, hotel umakniti drugemu avtomobilu, zaradi hitre vožnje se je pa zaletel v tovorni avtomobil, ki je stal ob cesti. Vičičeva je pri karambolu dobila notranje poškodbe. Pokojna je bila

stara 53 let in doma iz Zarečja na Notranjskem.

Na svojem domu v Mineralu, država Kansas, se je 4. februarja ustrelil Ignac Gors, star 56 let in doma od St. Vida na Dolenjskem. Vzrok obupa je bila stara bolezen. Pokojni je živel 34 let v Ameriki, zapustil je ženo, pet sinov in dve hčerki.

10. februarja je v Braddocku podlegel pljučnici Martin Jerina. Star je bil 63 let in doma iz Bistre pri Borovnici. V Ameriki je živel 35 let. — V Clevelandu je umrla Ivana Zakrajškova, stara 52 let. Pokojna je bila rojena v Jančji vasi, občina Sv. Gregor pri Velikih Laščah. V Ameriko je prišla leta 1902. — V Milwaukeeju je smrt pobrala Ana Kolena, rojena Možnik. Pokojna je bila stara 58 let, doma je bila iz Ukleslavec v Slov. Goricah. V Ameriki je bivala 32 let.

— V West Alisu je umrl Mihael Rupčić, star 47 let, v West Alisu je pa rodilni Kasunovi umrl 16letni sin Janez. — Ovmori družini v Forest Cityju je umrla mati Terezija, za katero žalujejo poleg moža sin, štiri hčerke in dve sestri. — Po dolgi bolezni je v Clevelandu preminula Helena Brezarjeva. Pokojna je bivala v Ameriki 25 let, doma je bila iz Trebnjega na Dolenjskem. — Po daljši bolezni je umrl v Clevelandu Janez Lavriha, star 55 let. Pokojni je bil rojen v Horjulu. V Ameriki je bival 30 let. — V Kaylorju je umrla 14. februarja 68letna Marija Habe, doma iz Starešincev pri Ptujju. V Ameriki je bivala 15 let. — Na svojem domu v Sheboyganu je 2. marca umrl 52letni Paul Schuster, doma iz Ljubljanske okolice. Pokojni je živel 27 let v Ameriki.

— V Crested Butte, država Colorado, je umrl Anton Flister, ki je bil med najstarejšimi tamošnjimi naseljenici. Pokojni je bil star 89 let in je bil doma iz Ljubljane. V Ameriki je živel 42 let. — V kraju Terre Haute, država Indiana, je umrl Franc Zagar, doma iz Nove Sušice pri St. Petru na Krasu. Pokojni je bil star 54 let. V kraju St. Joseph Valley, država Washington, je umrla Alojzija Stare, rojena Rotar, doma iz vasi Gorice na Gorenjskem. — V Clevelandu je umrl znani rojak Fr. Terček, doma iz Hlebišča pri Sv. Treh kraljih.

zasluzna jubilarntka uspešno pomaga tudi šoli in drugim narodnim organizacijam. Vedno so prihajale nove pismene čestitke, da se aslina tajnica ga. Gostičeva ni mogla niti odahneti od čitanja, do solz je pa vse ganilo zahvalno pismo moških rečnih mater za neprepuščeno dobroto, ki jih jim jubilarntka izkazuje. Slavljenka se je s daljšim govorom in s prisrčnimi besedami zahvaljevala na vse strani tako tople, kakor zna le ta predobra dama.

Mošćanske Kolašice počaste svojo zaslužno voditeljico tudi javno 11. aprila s predstavo znane igre Manice Komanove »Prisega o polnočci«, ki že danes opozarjamo na njo.

2 Jesenic

— Sokolski gledališki odsek uprizaro v soboto, dne 30. in v nedeljo, dne 31. t. m., obakrat ob 20. uri, uspešno slovensko opereto »Erika«, ki jo je spisal M. Simončič, uglašil pa Janko Gregorc. Opereta je izredno duhovita in prepletena z efektnimi glasbenimi vložki. Naslovno vlogo igra in poje s. Berta Razingerjeva, pa tudi ostale vloge so v zelo dobri zasedbi. Sodeluje močan pevski zbor in orkester. Sodeluje preko 80 oseb. Vabljeni vsi!

— Proradniska seja mestnega občinskega zastopa se bo vršila v petek 29. t. m. ob 9.30 uri v posvetovalnici mestnega magistrata. Proradnik je nabit na razglasni deski v veži mestnega magistrata.

— Sola kralja Aleksandra I. Mestni svet je na svoji izredni seji, ki se je vršila 1. decembra l. 1934, sklenil, da se pošlje na maršalat dvora prošnja, da dovoli, da se imenuje osnovna sola v spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. »Narodna sola Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«. Te dni je mestna uprava od dvornega maršalata prejela tozadevno dovoljenje.

— Medklubske tekme v smučarskih likih so se vršile v nedeljo na Lepem vrhu nad Pustim rotvom v izvedbi SK Bratstva. K tekam se je prijavilo 19 tekmovalcev, članov jesenjskih klubov »Skale«, »Bratstva« in »Gorenjcev«, in sicer 17 tekmovalcev v konkurenci in 3 izven konkurence. Dolžina proge je znašala 1,5 km z višinsko razliko 230 m ter je imela 12 vrtacij. Po izjavah tekmovalcev Pračka, Heima in Znidarja je bila zanimiva in odlično izpeljana. Vreme je bilo krasno in solnčno, sneg je bil odličen v debelini 150 cm. Start je bil na Lepem vrhu (1628 m), cilj v sedlu (1448 m). Rezultati tekem so naslednji: 1. Praček Ciril (»Skale«) 2 min. 5 desetink sek., 2. Heim Hubert (»Skale«) 2.05, 3. Klein Bruno (»Skale«) 2.17 6 desetink, 4. Novak Jože (»Skale«) 2.19, 5. Moderc Stanko (SK Bratstvo) 2.26 4 desetinke sek., 6. Volčini Jože (ASK »Gorenjcev«) 2.26 6 desetink, 7. Schwab Friderik (»Skale«) 2.32 6 deset. sek., 8. Znidar Emil (»Gorenjcev«) 2.38 8 desetink, 9. Benedičič Mirko (»Skale«) 2.44 3 desetinke sek., 10. Katnik Alojz (»Skale«) 2.57.

— Tekma je v vsakem pogledu dobro uspeła. Snežne razmere v tem predelu Karavank so izvrstne, saj pokriva gorske grebene še nad poldrugi meter debela plast snega, ki bo lažala še preko velike noči in bo močno v tem okolišju prirediti še marsikatero tekmo v alpeških disciplinah.

Protituberkulozna liga na Jesenicah

V petek svečer je imela Protituberkulozna liga na Jesenicah dokaj slabo obiskan občni zbor. Predsednik g. dr. Milan Čeh je pozdravil navzoče in omenil, naj se smatra občni zbor obenem za ustanovni občni zbor krajevne protituberkulozne lige. Tuberkuloza je najbolj razširjena med siromašnimi sloji. V primeri z drugimi državami je pri nas zdravstveno stanje naroda zelo slabo. Jetika pobere na leto okrog 50.000 ljudi, skoraj približno toliko, kakor v Angliji, ki pa ima trikrat toliko prebivalcev. V Franciji umre za jetiko na 10.000 prebivalcev 10 bolnikov letno, v Nemčiji in Angliji 7 do 8, v Jugoslaviji pa 30 do 40.

Protituberkulozna liga na Jesenicah je dosegla v preteklem letu skromne uspehe. Kriva je mnogo brezbriznost prebivalcev, pa tudi upravni aparat, ki je ligino delovanje zaradi nekaterih formalnosti oviral. Predsednik je končno pozival prebivalstvo Jesenic in sosednjih občin, naj pristopijo k Protituberkulozni ligi, da bo njeno delo uspešnejše.

Po poročilih predsednika, tajnika in blagajnika so bili izvoljeni v odbor dosedanjih odbornikov, potem je pa g. dr. Furlan predaval o postanku, razvoju in zdravljenju jetike. Predavanje so spremljali številne skloptične slike.

VSI GOVORNIKI

odvetniki, profesorji, učitelji, duhovniki in pevci nujno potrebujejo Mr. Bahovčeva

„SMREKA“ bonbone

Izdelani so iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega vzdržujejo svežost glasu, ublažujejo

kašelj in hripavost

Nadalje desinficirajo usta in grlo, preganjajo želo, razbistrijo glavo. So pa tudi prijeten pripomoček pri omejitvi prekomerne kaj. Zavrti po Din 3.— in 5.— v lekarnah in drogerijah.

Apoteka

Mr. L. Bahovec

Ljubljana

Kongresni trg št. 12.

Iz Novega mesta

— Važna odredba. Sresko načelstvo je izdalo pravilnik o poslovnem redu in maksimalnem cenik, po katerem se morajo ravnati izvoščiki in avtoizvoščiki. Pravilnik, ki je v nekaterih točkah važen tudi za potujoče občinstvo, določa, da morajo biti izvoščiki in avtoizvoščiki obnove na uslugo od 5. do 22. ure. Vsi ti imajo svoje stojnice na trgu kralja Petra II. K vsakemu vlaknu smeta iti samo dva avtoizvoščika poleg avtobusa, ki vzdržuje redni promet med mestom in kolodvorom. Cena vožnji k prvim jutranjim vlakom proti Karlovcu ali Ljubljani je 20 Din. K ostalim vlakom in obratno 10 Din. Cena vsem ostalim vožnjam na področju mestne občine ne sme presegati 10 Din. Cena vožnjam izven mestnega področja mestne občine se prepušča dogovoru. Izvoščikom, ki bi se pravilnika ne držali, se odvzame koncesija. Pravilnik je odobril tudi banska uprava in stopi takoj v veljavo.

— »Slike iz Bosne« je naslov skloptičnemu predavanju pr. prof. R. Kranjca, ki ga priredi prosvetni odsek Sokola v sredo 27. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma.

SPORT

Prvenstvo LZSP

v klasični kombinaciji

Včeraj in v nedeljo se je na Pokljuki vršilo prvenstvo LZSP v klasični kombinaciji. Navzile izvrstnemu snegu in brezhibni organizaciji je prireditelj doživel velik polom. Tekmovalci niso pokazali niti najmanjšega čuta za disciplino, kar je bil glavni vzrok, da je po številu in kvaliteti tekmovalcev naš največji podesavež moral doživeti, da je sodelovalo vsega le 12 udeležencev. Je to vsekakor žalosten pojav, ki kaže, da se tu v smučarski sport vselile nezdružne razmere. Upamo, da bodo merodajni činitelji z vso strogoostjo že v kalu zatrli gnolbo, ker ne gre, da bi bil ves naš smučarski pokret odvisen od nekaterih, ki bistva sporta nečisto razumejo.

V nedeljo je bil tek na 15 km. Progo, ki jo je trasiral tehnični vodja g. Predalič, je bila lepo izpeljana in ni stavila na tekmovalce prevelikih zahtev. Snuka je bila idealna ter je bilo mazanje zaradi zrnatega snega zelo lahko. Na startu se je javilo samo 12 tekmovalcev. Čeprav niso nastopili vsi znani tekmovalci, je doseženi čas prvih treh zmagovalcev najboljši dokaz, da med najboljšimi ni velike razlike in je tretji zaostal za prvim le za 34 sekund. Start je bil pri smučarskem domu. Od tu je vodila proga na Rekiško planino in je mimo Grajske kočice zavila proti Kokošincu. Na obratu se je za domom vzel na višino skakalnice in se je v smuku spustila na cilj pred domom. Rezultati so bili:

1. Knap (Lirija) 1:00.50, 2. Senčar (Ljubljana) 1:01.00, 3. Baehler (Ljubljana) 1:01.24, 4. Keštajn, 5. Pribošek (oba Lirija). V nedeljo popoldne so tekmovalci izrabili za trening na skakalnici. Skakali so prav dobro in dosegali daljave od 35 do 38 m. V ponedeljek je bil hud veter, ki je skoro onemogočil tekmovalstvo. Skoki bi se morali pričeti že ob 9. uri, zaradi vetra pa se je tekmovalstvo pričelo šele ob 11. Ker veter nikakor ni poenoljal, se je skakalo le za kombinacijo, samostojne skoke pa so morali za nedoločen čas preložiti. Podesavezni prvak v kombinaciji je postal Baehler s 299.9 točkami pred Priboškom s 236 točkami. Najdaljši skok je dosegel Pribošek s 29.5 m.

Razstava

»Spomini na našega kralja

Aleksandra«

Ljubljana, 26. marca. Razstavni odbor javlja, da se bo otvoritev te lepe spominske razstave vršila po programu dne 6. aprila v Jakopičevem paviljonu. Dela v paviljonu so se že začela. Večina najavljenega materiala, posebno iz Beograda in Zagreba, je že v odboru. Omejenen obseg razstavljalcev, ki so odboru najavili slike itd., a jih še niso oddali, prosimo, naj jih zanesljivo oddajo ali odpošljejo takoj, da bodo do 1. aprila sigurno v naših rokah. Naslov: Gospa Fernanda Majaron, Napoleonov trg 7. Obenem javljamo, da je gospod minister saobračaja odobril polovično takso za prevoznino slik po železnici, istotako je odobrena polovična vožnja posetnikom razstave na ta način, da vzamejo celo karto, jo dajo ob vstopu v razstavo žigosati, na kar jim velja za brezplačno vožnjo nazaj. Ponovno opozarjamo, da gre prevoznina in zavarovanje slik na naš trošek (pazite na 1/2 takse!) in da bo paviljon tako zunaj kakor znotraj noč in dan zastražen, da so tedaj slike absolutno varne.

Obenem prosimo, naj se od prirediteljskih društev, to je »Kolo jugoslovenskih sester«, »Klub Primork« in »Knežinja Zorka« udeležijo vse odbornice, dežurne gospe in čim največ članic velike, važne seje v sredo 27. marca ob 16. uri (4. uri) popoldne v damski sobi kavarnе Emone. Prosim, da smatrate udeležbo za obvezno.

Ponavljamo, da bo ves čisti prihod od razstave oddan Odboru za postavitev spomenika Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Naš zračni promet

Ljubljana, 26. marca. Družba za zračni promet »Aeropot« je imela 19. t. m. občni zbor. Iz poročila upravnega in nadzornega odbora o delovanju v preteklem letu posnemamo, da so prevozili lani avijoni na naših zračnih progah 3652 potnikov. V primeri s predlanskim letom je naraslo število potnikov v rednem zračnem prometu od 1947 na 3652. Dohodki od rednega prometa so znašali 851.380 Din, predlanskim pa 494.977 Din. Lani smo dobili tudi zračno progo Ljubljana — Celovec, ki se pa ni dobro obnesla, ker ni imela zveze z Nemčijo. Aerodrome s hangarji imamo v Beogradu, Zagrebu, Skoplju, Sarajevu, na Sušaku, v Borovu, Podgorici, Vrhu, Ostjaku, Petrogradu, Kragujevcu, Ljubljani in Kruševcu, brez hangarjev pa v Sinju, Bitolju, Banjaluki, Nišu, Smedu, Palanki, Rumi, Novi Gradski in Djakovu. Od 660.996 preletenih kilometrov v rednem zračnem prometu nad ozemljem naše države so preleteli tujerazni avijoni 445.902 km, naši pa 214.794.

V kratkem, najbrž še ta mesec, bo otvoren v naši državi redni zračni promet. Letošnje leto nam ne obeta glede novih zračnih prog nič novega. Zračni promet bomo imeli letos na progah Zagreb — Sušak, Zagreb — Beograd, Beograd — Skopje, Beograd — Sarajevo, Zagreb — Sušak — Ljubljana (v obeh smereh od 15. maja do 31. avgusta) in Skopje — Bitolj — Solun. Na progi Ljubljana — Sušak — Zagreb bodo letali avijoni dvakrat dnevno, razen nedelj, in sicer v obeh smereh. Letali bodo tudi letos trije motorni avijoni »Spartan«, dočim bodo enomotorni »Potezi« služili za izredne polete in propagandne svrhe.

Letalski center v Ljubljani se pogaja s centralama v Beogradu in na Dunaju glede velikega propagandnega poleta jugoslovenskih in avstrijskih novinarjev na progi Ljubljana — Celovec — Salzburg in nazaj preko Ljubljane na Sušak. Polet bi trajal več dni, ker bi se udeleženci v teh mestih ustavili in si ogledali zanimivosti.

Iz Trbovelj

— Koncert »Zvonce«. Tukajšnje pevsko društvo »Zvonce« pripravlja za nedeljo, dne 7. aprila ob 20. uri v Sokolskem domu svoj letni koncert. Na programu so same skladbe, ki se v Trbovljah še niso izvajale. Posamezne točke bo spremljal orkester, broječ 24 moči, tako da bo ta koncert prava senzacija za Trbovljane. Sodeloval bo tudi priznani basist inž. Gasparin, ki bo nastopil z nekaterimi solo točkami. Na klavirju ga bo spremljal učitelj g. Pertot iz Litije. Kakšno zanimanje vladaja za ta koncert v dolini, dokazuje dejstvo, da je že nad polovico vstopnic prodanih. Uprava »Zvonce« vabi občinstvo, ki si vstopnice ni prisrskalo, odnosno rezerviral, naj si jih takoj prisrbski. Dobijo se pri blagajniku g. Francu Ravnikarju.

— Živilski trg. Sobotni živilski trg je bil založen, kakor že dolgo ne. Zlasti spomladanske zelenjave je bilo v izobilju. Kmetice so tržne lobe in prostor okrog njih kar zabarikadirale s kosi, polnimi regrata, ki so ga prodajale po 1 Din merico. Cena jajo je zadnji teden zopet padla. Danes so jih prodajale po 24 do 26 za kovača. Pač pa so se podražila jabolka. Prodajale so se po 5 Din kg. Bilo pa je le malo kupcev, tako da so kmetice večino prinesenih dobrot nesle zopet domov, v kolikor jih niso spetoma prodale.

— Skropljenje cest. Občina je pričela danes skropliti ceste, ker se je zadnje dni zlasti po glavni cesti kolodvor—Trbovlje dvigal nezmožen prah. Kolikor ga ni vrtinčil veter, so ga prav pridno dvigali s svojimi vozili avtomobili, zlasti so v dirkanju prednjačili neki tovorni avtomobili, ki so »hvaljevali« pešce zavijali v oblake prahu ter vzbujali splošno nevoljo občestvenih prebivalstva. S skropljenjem cest bo tudi te nevolje konec.

Naše »ledališče«

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Torek, 26. Postržek. A.
OPERA
Začetek ob 20. uri.
Torek, 26. marca: Zdaj vam eno zaigram.
Red C.

Restani in ostani člar »Vođnikove družbe«

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek 26. marca katoličani: Dima, Predrag.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Celjuskinci.

Kino Ideal: Matura ljubezni.

Kino Dvor: 20.000 let Sing-Sing.

Kino šlika: Bela žena.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartsus, Moste, Zaloška cesta.

Iz Maribora

— Dr. Fran Lipold — petdesetletnik. V soboto je slavil v krogu svojcev mariborski mestni župan g. dr. Lipold svojo petdesetletnico in s slavljenjem je praznovala življenjski jubilej ves Maribor. Kako iskrena je ljubezen Mariborčanov do prvega meščana, je pokazala prisrčna podoknica, ki jo je Maribor priredil svojem priljubljenemu županu. Več tisoč Mariborčanov je v sprejemu vzkliskalo slavljenoč ob njegovi petdesetletnici in to tem bolj ob spominu na tako plodonosno delo g. dr. Lipolda, ki je ogromno do prinesel za procvit našega obmejnega mesta. Iskrenim čestitkam ob priliki petdesetletnice življenjskega jubileja g. dr. Lipolda se pridružujemo tudi mi in kličemo slavljenoč: Še na mnoga leta!

— Krčevina elektrificirana. Občina Košaki je dobila dovoljenje za elektrifikacijo jugozapadnega dela Krčevine. Pristojno ministrstvo pa je potrdilo najeto posojila 198.000 Din, s katerim se bo elektrificiralo Ribniško selo, Vinarje, Zakalvarija in okolica Racerdvora. V tem delu Krčevine se bo postavila nova transformatorska postaja, ki bo dobavljala tok za vse omrežje. Priključenih bo preko 300 novih žarnic. S tem bo cela vas Krčevina pri Mariboru popolnoma elektrificirana.

— Mariborski teden — velika gospodarska in kulturna revija. Tudi letos bo naše mesto priredilo Mariborski teden, ki se je vsem tako priljubil. Letos se bo ta velika gospodarska in kulturna revija vršila v času od 2. do 13. avgusta. Prometni minister je že dovolil polovično vožnjo na železnici vsem udeležencem od 1. do 15. avgusta.

— Kraljevni odbor JS v Mariboru. Te dni se je na odborovi seji konstituiral naslednji društveni odbor: predsednik dr. Vinko Rapotec, podpredsednik prof. Rudolf Laršon, tajnik Odon Sorli, blagajnik pa Silvester Rode.

— Z davčne uprave. Stranke, ki so izročile davčni upravi za mesto Maribor stare obveznice 2 in polodstot, drž. loter. rente za vojno škodo v zameno 1935, se vabijo, da takoj dvignejo pri tej upravi nove obveznice osebno proti priznanici in oddajo ustreznih in izvirnih verzov, in sicer v času od 8. do 12. ure.

Iz Litije

— Kmetijske zadeve litijskega sreza. V soboto zjutraj so se v Litiji zbrali sreski kmetijski odbor in zastopniki vseh občinskih odborov tega sreza. Zbrane je pozdravil sreski podnačelnik g. Vidmar, nato pa je učitelj Ljotze Kolenc iz Zgoraj orisal težak položaj vsega sreza. Tajnik Susteršič je med drugim navedel, da je bila ob raznih uimah še najmanj prizadeta aklimatizirana beltiška pšenica in poudarjal, da bi bilo treba dobiti lastno semenogojisko postajo. Razne uime so napravile našemu kmetu poldrugi milijon dinarjev škode. Po vsem srežu so bili prirejeni sadjarski tečaj in sadne razstave. Posebna pozornost je bila posvečena poplemenitvi domačega kosta. Tajnik je še poročal o pobudi za vzgajanje dobre plemenske živine, za zboljšanje perutninarstva, o zimskih kmetijskih tečajih, mlekarstvih in drugih tečajih itd. Sreski župnik referent g. Burjak je podal zaupljiv pregled o naših gozдовih. Letos bo brezplačno oddanih 220.000 gozdnih sadik. Mnogo uspeha kažejo šolski pogodbovalni dnevi. Pri volitvah je bil za predsednika zopet izvoljen g. Ljotze Kolenc. Za letos ima odbor na razpolago 53.462 Din.

Iz Ptujja

— Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 126 volov, 337 krav, 19 bikov, 36 juncov, 63 telic, 73 konj, 176 kobil in 34 zrebret. Vsega 873 glav, prodanih pa je bilo skupno 249 glav. Cena volom je bila 2.25 do 4.—, kravam 1.20 do 3.50, bikom 2.70 do 3.50, juncem 2.50 do 3.50, telcem 2.— do 4.— za kg žive teže. Konje so prodajali po Din 550 do 300, zrebreta pa po Din 250 do 650. Na svinjski sejem pa je bilo pripeljanih 190 svinj in 198 prascev. Prodanih je bilo samo 37. Pujske stare od 6 do 12 tednov, so prodajali po 60 do 80 Din, pršutarje po 4.50 do 5.—, debele svinje po 5.— do 6.— Din za kg žive teže, plemenske svinje pa po 180.— do 500.— Din.

— Gasileško službo opravlja do prihodnje nedelje dne 31. t. m. I. vod, II. red s čotarjem Močnikom štefanom in četnikom Kmetcem ter od moštva Bruncič, Stros in Fijan. Reševalno službo pa opravljajo šofer Sirc, četnik Merc ter od moštva Bruncič in Klajnšek.

— Neprevidečni otroci. 12letni posestnik kov sin Č. J. iz Dornave je neke dobil eksplozivne patrone, s katerimi se je igral. Naenkrat mu je eden patrona v roki eksplozirala in mu odtrgala dva prsta na lev. roki. Težko ranjenega dečka so prepeljali v ptujsko bolnico.

— Divjaki. Na cesti v Podložu se je te dni ponoči pojavila več fantov iz Podloža, ki so bili že vsi precej vinjeni. Spravili so se na križ ob cesti ter ga razbili. Orožniki so divjake že izsledili in jih ovadili sodišču.

— Mladi prijatelj perutnine. Posestnik kuh Martin iz Lancove vasi je opazil, da mu je v enem tednu izginilo iz kokošnjaka 12 kokoši. Sum je takoj padel na nekega pastirja, ki so ga orožniki trdo prijel. In izpovedal je, da je kure kradel za nekega moškega, ki so ga orožniki že tudi izsledili. Oba eta ovadeva sodišču.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za sredo: Spremenljivo oblačno, porast temperature.

DNEVNE VESTI

— Lepa počastitev spomina kralja mučenika. Včeraj ob 4. popoldne sta krenila s Cetinja izpred hiše, kjer se je rodil blagopokojni kralj Zednitelj, delavca Dra. gotin Astić iz Maribora in Djuro Nikšić iz Gospiča, da poneseta na grob blagopokojnega kralja na Oplenac venec. Speli so ga pred samostanom sv. Save, v katerem je blagopokojni kralj pred svojim odhodom v tujino zadnjič opravil molitev. Na Oplenac namenjata prispeti 9. aprila, ko mine šest mesecev od smrti viteškega kralja.

— Udruženja šoferjev na Oplenju. 50 članov Udruženja šoferjev kraljevine Jugoslavije je prislopo včeraj na Oplenac in se poklonilo manom kralja mučenika. Na kraljev grob so položili šoferji krasen venec v obliki volana, spleten iz pomladnega cvetja s Triglava. Na venecu je trobojnica z napisom: Zveza šoferjev dravske banovine 25. 3. 1935. Delegacija je priglala na kraljevem grobu veliko svečo ter položila nanj žaro s prstjo iz Zagorja.

— Kongres poštnih zvanikov in služiteljev. Včeraj dopoldne so se zbrali v Zagrebu na III. kongresu poštnih zvanikov in služiteljev. Po poročilih društvenih funkcionarjev je bila sprejeta daljša resolucija, v kateri zahtevajo poštni zvaniki in služitelji med drugim, naj bi se jim znižal rok za pokojnino od 35 na 25 let, kakor je to pri železničarjih, da se pismo- noše po vsej državi oproste nedeljske dostave navadnih pošilk, kakor je to že pri dravski poštni direkciji, da se zvaniki in služitelji ne uporabljajo za snazjenje prostorov, sekanje drv, nošenje premoga itd., da dobe vozne udelave, kakor jih imajo železničarji, da se zvaniki in služitelji ne izrabljajo po predstojniških za privatne posle itd.

— Vozne udelave udeležencem kongresa bibliografov. Prometno ministrstvo je dovolilo polovično voznino udeležencem bibliografov, ki bo od 20. do 29. junija v Mariboru.

— Smuka na planinah. V nedeljo in včeraj je po naših planinah kar mrgolelo smučarjev, ki so bili zlasti včeraj s smuko izredno zadovoljni, saj je solnce tako toplo sijalo, da so se vrnili zagoreli, kakor poleti iz Dalmacije. Kamniške planine v nedeljo pa tudi včeraj niso imele baš idealnega vremena, ugodnejše je bilo pa vreme v triglavskem pogorju. Vsi planinski domovi in pastirske kočice so bile polne razigranih smučarjev in smučark, ki jih ledena skorja ali beton, kakor pravijo temu smučarji, ni motil, da bi ne naskakovali gorstih velikanih, ki so zdaj še posebno lepi v svoji snežni odeji. Čez dan toplo solnce sneg zmečča, čez noč pa nastane ledena skorja, po kateri drse smuček brez vsake maže, da se komaj sproti lovis, če nisi v smuki dobro pokdovan. V nedeljo in včeraj proti večeru je v planinah nekoliko snežilo, včeraj jutraj so divjali snežni meteži, da si smučarji večino niso upali iz varnih zavetišč. S Kredarice nam poročajo, da so v vsem Triglavskem pogorju idealne snežne prilike. Nosači so v Mojstrani vedno pripravljeni. Kredarica in Koča v Dol. Krmi sta oskrbovani, od nedelje je pa oskrbovana tudi Staničeva koča.

— Vse ustanovne uprave se opozarja, da morajo na osnovi § 23. zakona o ustanovah ter § 37. pravilnika k temu zakonu odposiljati ustanovni oblasti, to je kraljevski banki upravi ohraniti, če se poslovanje ustanove razteza na več banovin ali na vsaj kraljevinu, ministrstvu za prosveto, skupno z bilanco, letno poročilo o svojem delu in to v izobit kazenskih posledic najkasneje do 31. marca vsakega leta. Ustanove, ki jih upravljajo javne oblasti, pa morajo odposiljati ustanovni oblasti letno poročilo o svojem delu.

Pri lenivosti črevesja, boleznij jeter in žolča, odebilelosti in protinu, katarju žolčeca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravnega »Franz Josefova grenčica« zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna »Franz Josefova voda« izobno delovanje črevesja. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijerskih trgovinah.

— Polovična voznina na železnicah je dovoljena obiskovalcem letošnjega spomladanskega velesejma v Ljubljani, ki ga bomo imeli v času od 1. do 11. junija. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 27. maja do 11. junija vključno, za povratek pa od 1. do 16. junija t. l. za vključno. Razstavno blago se prevaža tudi po polovični ceni v smislu odredb tarife za prevoz blaga, zvezek 1-A-IX.

— »Aeropute«, družba za zračni promet v Beogradu, je odobrila posetnikom letošnjih ljubljanskih velesejmov od 1. do 11. junija in od 5. do 16. septembra 50% popust od polne tarife na svojih avijonih.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo stalno, čez dan precej toplo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 20, v Ljubljani 14,8, v Splitu 14, v Zagrebu in Beogradu 13, v Mariboru 11, v Sarajevu 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 773,8, temperatura je znašala 0,6.

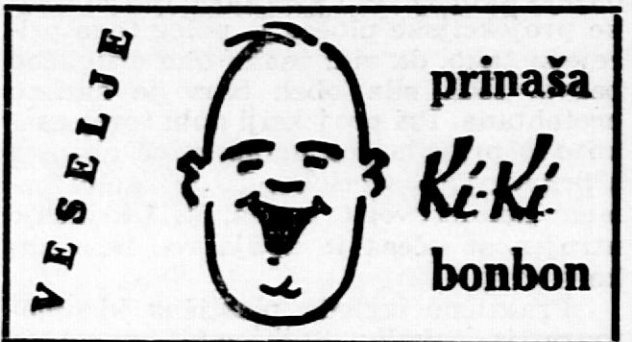
— Zaročniki iztaknili oko. Na zagrebško očesno kliniko so pripeljali iz Karlovca Marto Čulič, ki ji je njen zaročenec

Makso Pogorelec istaknili oko. Napadel jo je iz ljubosumnosti.

— Strahovito neurje s točo. Nad velikim delom vrbske banovine posebno nad Banjaluko, Kotovarošem, Jajcem in Teslićem je divjalo v nedeljo sivec in včeraj dopoldne strahovito neurje z grmenjem in viharjem, ki je ruval dreve. Padala je tudi debela toča, ki je močno oklestila že cvetoče sadno drevje.

— Pri motnjah prebave, žolčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespajanju, oslablosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— Delo dobe. Javna borza dela v Ljubljani sprejme takoj 5 krojaških pomočnikov, 1 čevljarja, 1 stavbnega ključavničarja.

Iz Ljubljane

—lj Nova svetokriška cesta se počasi podaljšuje čez staro pokopališče, in sicer nastaja na kupih smeti, ki jih tja dovažajo razni neimenovalni »dobrotniki«. Največ nasipa je dala Ljubljanka, vendar ga je še mnogo premalo, zato bodo morali tudi letos voziti tja blato. Javna higijena mora pri tem seveda mišati, kajti razvažanja blata iz Ljubljance po mestu in odlaganja smeti v bližini glavne ljubljanske ceste in hiš pač ne moreš spraviti v sklad z raznimi lepimi in koristnimi predpisi. Ljubljanci so potrpežljivi in se niti ne pritožujejo, da veter raznaša smeti po Tyrševi cesti. Za vsak napredek je treba nekaj žrtve ...

—lj Vrtnarska dela na nabrežju ob Novem trgu bodo kmalu končana. Zasadili bodo nad 20 dreves ter bo nastal lep nasad, ki bo prevsem spremenil lice doslej pustega nabrežja. Drevesa pa bodo zasažena tako, kakor smo že nedavno poročali, da bodo drevovali tvorili naraven zaključek trga ob Ljubljani. Trg bo torej pridobil v arhitektonskem pogledu z drevesi, razen tega pa dobimo še lep nasad, ki bo hkrati člen velikega nabrežnega nasada med Čevljarim mostom in ustjem Gradaščice.

—lj Razvaline na Tyrševi cesti. Tyrševa cesta je glavna ljubljanska cesta, vendar ne moremo reči, da je v celosti. Posebno lepa ni v zgornjem delu med pošto in železniškim prelazom, kjer je še mnogo pritihih nelepih hiš, onkraj prelaza se pa začneja že periferija. Sicer se mesto razteza še nad km daleč proti Posavju, a marsikaj je še med novimi visokimi zgradbami, kar ne spada v mesto. Tako je tudi nasproti starega pokopališča, kjer so tik ob cesti razvaline nizke kolibe in ostanki razpadajoče zidane ograje. Plevel bohotno uspeva in vsaj nekoliko skriva nesnago, ki se nabira med njim. Te »lepe« razvaline o arhitektonski protiteži nove cerkve.

— Največja senzacija letošnje koncertne sezone bo veliki simfonijski koncert ljubljanske filharmonije v petek dne 29. t. m. v uniojskih dvorani. Orkester filharmonije šteje 75 članov, na sporedu koncerta so Berliozova učinkovita uvertura »Benvenuto Cellini«, Cesar Frankova znamenita simfonija, Rabaud-jeva simfoniočna pesnitev »Nočna procesija«, Bravničarjeva »Slovenska plesna burleska« in avetovni orkestrski šlager »Črnošolec« (L'apprenti sorcier) najpoljudnejši Scherzo znanega francoskega skladatelja Paula Dukasa. Koncert bo dirigiral sloviti pariški dirigent Rhené-Baton, ki je v vrsti najboljših svetovnih dirigentov. Vstopnice za to veliko glasbeno prireditev so že v predprodaji v Matični knjižarni.

—lj Koncert Akademskoga pevskega zbora. 1. aprila nam bo naš mladi, agilni in prvovrstni Akademski pevski zbor zopet pokazal del svoje poti, ki jo je začel z gojitvijo prave narodne umetnosti. Lanški koncert koroško in belokranjske narodne pesmi bo letos dopolnil z narodno pesmijo iz panonskega okrožja. Slišali bomo nekaj bisrov stare narodne pevske umetnosti, ki jih je marljivo dirigent G. Marolt rešil pozabe. Zbor neumorno vadi program in smo prepričani, da bomo tudi letos lahko označili koncert Akademskoga pevskega zbora v kroniki kot vrhunec vokalnih glasbenih prireditev v Ljubljani. Zanimanje za koncert je zelo veliko, tako v Ljubljani in kot tudi izven Ljubljane. Opozarjamo cenjeno občinstvo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji v vrtarjevi loži na univerzi.

—lj Na koncertu Hubadove župe JPS dne 7. aprila pojo pripravljeni zbrani moški zbori F. Ferjančičeve skladbe: Spomin (iz Zborov), mešani zbori pa Z. Prelovčev: Pozdrav in F. Ferjančičevo: Tone solnce, tone. Večnja zborov za notni material je ima, kdor ga še nima, naj ga nemudoma naroči na naslov: župna uprava, Glasbena Matica v Ljubljani. Za ljubljansko

sko pevske zbor se bodo vršile pevske vaje prihodnji teden. Dan, uro in dvorano jim bomo pravočasno sporočili. Prosimo le, da zgoraj omenjene skladbe že doma nastudirajo po v partiturah naznačenih predpisih. Apelliramo na vse gg. predsednike in pevovodje pevskih društev, da postavijo ves svoj vpliv v šim nastančnejši študij in popolno udeležbo svojih članov, ne le v samostojnih, ampak tudi v skupnih nastopih. Uprava Hubadove župe JPS.

—lj Sentjakobsko pevsko društvo priredi drevi ob 20. podoknico g. Fr. Batjelu, trgovcu in industričju na Karloški cesti, ob priliki njegove 60letnice.

—lj Veliki plesni turnir za prvenstvo dravske banovine bo v soboto 30. marca v veliki dvorani Kazine. Tekmujejo najboljši plesni pari iz Zagreba, Ljubljane in Maribora.

—lj Rhené-Baton je prislopo snci iz Pariza v Ljubljano. Na postaji so znamenitega francoskega dirigenta, ki bo v petek dirigiral simfonični koncert ljubljanske filharmonije, pričakali francoski konzul Remerand, zastopniki ljubljanske filharmonije in zastopniki Saveza muzičara.

—lj Brandt-trio, ki ga tvorijo ga. Fanika Brandlova (violina), Vali Sara (čelo) in Magda Rusy (klavir), izvajajo na intinmem koncertu dne 3. aprila v Hubadovi dvorani naslednja dela: 1. Beethoven: 10 varijacij na pesem »Sem krojač Kaka-duc«. 2. Rih. Strauss: Sonata za violino in klavir op. 18. 3. Škrjabin: Etuda v cis-molu in Chopin Etuda v c-molu (klavir-solo). 4. Dvojak: Trio v f-molu op. 65. — Predprodaja vstopnic po 10 in 5 Din v knjižarni Glasbene Matice.

—lj Filatelistični klub (Ljubljana) ima danes svoj redni sestanek v gostilni »Činkole«, Kopitarjeva ulica.

—lj Film ZKD. V petek bo ZKD predvajala češki vefilim »Reka« ali »Mlada srca mlada ljubezen«. Ta film spada med najboljša dela ne samo češke, ampak tudi mednarodne filmske produkcije. Film je bogat na vsebini kakor tudi lepoti fotografije, zlasti prekrasni so posnetki iz narave. Delo je dovršena umetnina, kakršno je treba iskati.

—lj Mestna ljudska kopei v Kolodvor-ski ulici bo zaradi snaznega dne 26., 27. in 28. marca 1935 zaprta.

—lj Občni zbor »Splošnega ženskega društva« v Ljubljani se vrši dne 11. aprila ob 16. v društvenih prostorih, Rimska cesta 9.

—lj Redni letni občni zbor Bolnišnice blagajne ljubljanskih mestnih namestencev bo v torek, dne 2. aprila 1935 ob 18. uri v zborovalni dvorani mestnega poglavarstva z običajnim dnevnim redom.

—lj Z vilicami nad gostilničarja. V Bankovi gostilni na Smarčinski cesti je bil včeraj popoldne brezposelni Just K., ki je naročil golač. Ko je pojedel, je začel siliti v goste, nazadnje je pa zgrabil za vilice in navlil na gostilničarja, ki se je pred vsiljivcem rešil na ta način, da je skočil skozi okno. Naslednja so gostje ukrotili in izročili stražniku. Danes je bil Just na policiji zashšan, pravi pa, da je bil tako pijan, da se nicesar ne spominja. Zaradi ožrožanja telesne varnosti je bil izročen sodišču.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9,15 uri zvečer premiera
RAMON NOVARRO
v veselim filmu
Matura ljubezni

Iz Celja

—c štiri predavanja. V risalnici meščanske šole bo v sredo 27. t. m. ob 18.30 predavanje za rezervne oficirje, ob 20. pa bo predaval v prostorih »Šolce« v Narodnem domu g. dr. Marjan Bregant o tuberkulozi. V četrtek 28. t. m. ob 20. bo predaval na ljudskem vseučilišču univ. prof. g. dr. Evgen Spektoraki o moderni državi, ob istem času pa bo predaval v Obrtnem domu izložbeni aranžer g. Slavko Višnar o aktualnih dekoracijah.

—c Na občnem zboru Hmeljarskega društva za dravsko banovino, ki je bil na praznik v Žalcu, je bil namestu umrlega predsednika g. Franja Robleka izvoljen za predsednika dosedanj podpredsednik in žalski župan g. Rudolf Lorber, za podpredsednika pa g. inž. Ivan Jeschoumig iz Arje vasi.

—c Umrla sta v celjski bolnici v petek 74-letna dninarica Helena Žurajeva iz Celja, v nedeljo pa 29-letni posestnik Frane Vrbovšek iz šmarja pri Jelšah.

—c SK Hrastrnik : SK Celja 5:4 (3:0). V nedeljo popoldne je bila na Glasiji ob prisotnosti okrog 200 gledalcev odigrana prijateljska nogometna tekma med SK Hrastrnikom in SK Celjem. Gostje so nudili dobro kombinacijsko igro ter so se odlikovali s požrtvovalnostjo in elanom. Celjani so nastopili s 6 rezervami in so igrali razstrgano, brez pravega starta in smotrenih kombinacij. Gostje so v prvem polčasu in do polovice drugega polčasa lahko prevladovali in vodili do 24. minute drugega polčasa že s 5:0, nato pa so Celjani prešli v premoč in zabili zaporedoma štiri gola. Celjani so zabili 1 lasten gol, dva gola za Celje pa sta rezultirala iz enajstmetrovk. Koti 7:5 za Hrastrnik. Sodnik g. Seiti, ki je sodil zadovoljivo, je v 15. minuti prvega polčasa izključil nekoga igralca SK Hrastrnika. Ko je dve minuti pred koncem tekme izključil še drugega igralca, so gostje zapustili igrišče in s tem pokazali veliko nediscipliniranost. V predtekmi je mladina SK Celja premagala rezervo SK Celja v razmerju 4:2 (3:1).

—c SK Rapid (Maribor) : SK Atletik 5:1 (2:1). Na praznik popoldne je bila na igrišču pri »Skalni kleti« odigrana prijateljska tekma med mariborskim Rapidom in celjskim Atletikom. Tekma ni bila posebno zanimiva. Gostje so v tehniki in kombinaciji znatno prekašali Atletike in so igrali primitivno in neenotno. Močviti nista pokazali vsega svojega znanja. Koti 10:4 za Rapid. Tekma je sedil g. šalekar precej površno. Na igrišču se je zbralo okrog 350 gledalcev. V predtekmi je rezerva Atletikov porazila rezervo SK Jugoslavije v razmerju 5:1 (2:1).

Pozor — veliko pranje je skupno pranje!

Krpe za čiščenje se perejo skupaj z ostalim perilom — prašno, često nezdravo perilo skupaj s posteljino. Kako lahko se prenese na ta način nevarne kali in nesnago na perilo, ako se ga ne opere zares higijenično čisto. Zato vzemite za veliko pranje Schichtov Radion. — Pri kuhanju prehaja na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred skozi perilo, ga temeljito opere in uniči vse bolezenske kali.

* Kar je dobro za pranje navadnega perila, velja tudi — seveda vsako na svoj način prano — za volno in svilo.

Domači izdelek

SCHICHTOV RADION
pere vse higijenično čisto

R.J.4-35

Po reprizi Zandonaijeve Francesce da Rimini

Ljubljana, 26. marca.

Takoj po premieri te velike operne novosti sem le na kratko poročal v splošnem o uspehu, ki ga je dosegla naša opera po izrednih ovirah in skoro sisifovskih naporih. »Francesca da Rimini« je veliko delo ne le glede svojega obsega, saj traja pet dolgih slik s kratkimi premori preko troh ur, nego daje solistom, zborom, orkestru, pa tudi dirigentu, režiserju, inscenatorju in ne nazadnje kostumarjem izredno težkih nalog. Vsi ti faktorji so si pošteno zaslužili, da sem jim izrazil po premieri priznanje in pohvalo, da so nam v naših razmerah zopet ustvarili operno noviteto, ki je zelo častna za ljubljansko opero.

Ze februarja 1914. je imela »Francesca« v Turinu svojo krstno uprizoritev; dvajset let je torej stara, a ima vse lastnosti glasbene umetnine novega izražanja, sodobnega streljenja.

Glasbeni teoretiki so označili Zandonaijevo glasbo kot združitev liričnega neoklasicizma in neoromantizma, torej kot spoj dveh različnih, nesorodnih stilskih prvin. Praktično se nam posluša ta glasba kot sorodna Puccinijevi, včasih Rih. Straussovi, včasih moderni ruski; torej ima eklektičen značaj, kar pa ni nedostatek, saj ima še vedno mnogo svojškega, in vemo, da povsem novega ni nič več pod glasbenim solncem.

Zandonai je priznan umetnik močne osebnosti, ki je učinkovit v lirčni in dramatični smeri, je bogat na melodičnih domislekih in mu zveni orkester zgovorno in izrazito v najbolj kontrastnih občutjih. V vsem vrlo zanimiv skladatelj. Seveda — Puccinijeve široke popularnosti ne doseže, ker je njegova glasba še večji in držečji odklon od starega načina opernih skladb. Ali Zandonai ima v »Francesci« prav tako točke, ki so krasne in ki jih bo tudi široka publika uživala s posebno naslado.

Tako so biseri takoj v 1. dej. duet med Francesco in sestro Samaritano, samospev Francesce in končno v orkestru diven cello-solo. Žal, da se ta solo ne uveljavlja močneje. V 2. dejanju imata divne viške Francesca in Paolo ter je zbor mojstrski, ako je izvajan točno. V 3. dej. ima ženski kvartet čudovito melodično pesem o »marcu«, ki prihaja in o ledenem februarju, ki se poslavlja« ter se zlasti sladko uveljavlja Garsenda in Briancofiere, a za njima Donella in Alchiera v spevu o lastovkah. Vrhunec lirčne skladbe je v duetu Paola in Francesce, ko čitata o Galeottu in Ginevri in se spričo enakosti občutja kar nehoti prvič združita v grešnem poljubu in objemu. V 1. sliki 4. dej. je zlasti pretresljiv spev enoakega Malatestina in sledeči dramski prizor z bratom Giovannijem, a v 2. sliki silni duet Paola in Francesce pred strašno katastrofo.

To so najlepše, najbolj učinkovite točke, ki pa se jim pridružujejo še druge, nič šibkejše. Spev Paola, ko se ga dotakne prvič Francescina roka, da omahne »kakor zadet od jekla«, Francescin vzlik: »Ah, nesrečnež! Izgubljen si! Saj že blaznost te grabi!« — Paolov spomin na rdečo rožo, ki mu jo je Francesca podala v 1. dej., se simbolsko proroško pojavlja v 2. dej. kot »v sveži rani kaplje krvi«. Sploh je libretto literarno fino delo, polno simbolov in zvez med srednjeveško viteško romantično epiko ter Paolovo in Francescino usodo. Za poznavalca te literature prava delikatosa.

Repriza je bila po svoji predstavi še boljša od premiere. Strašni kriki mučenega Montagna so doneli iz ječe pravilno jedva slišno, dočim so pri premieri učinkovali brutalno. Drugo dejanje — na ozid-

ju oblegane trdnjave — je bilo po akcijah živahnese, a seveda zaradi tesnobe in ovrzanosti borcev (zbora) ne dovolj realistično. Na ozidju bi morale biti razne balestre grosse, bolzoni, verettoni, quadrilli, baliste i. dr., kar vse nima pri nas prostora. Borci z loki in puščicami, en sam ščit in en sam metalnik »peklenskega ognja, ki razjeda vse«. Nemogoče je, da bi se borci strastno borili, streljali in obenem peli. Morda bi pet šest igralcev le igralo, ostali — pevel — pa bi le markirali boj in predvsem peli. Sod, ki ga štirje s težavo privale, dvigne končno en sam borec! Kakor v komediji »Prodane neveste« ...

O sijajnih kreacijah ge. Gjunggjeve (Francesce) in g. Gostiča (Paola) sem že poročal. Vzlic prehlajenosti in celo proti mučenemu kašlju je ga. Gjunggjeva tudi pri reprizi s svojo pevsko in igralno umetnostjo odlično zmagovala težko partijo ter v vseh dejanjih dosegala popoln uspeh. Francesca je zopet kreacija, ki je ne pozabimo.

Izvrsten Paolo je g. Gostič; vzlic nekatern visoki dramatskim momentom, ki ob prehrupnem orkestru zahtevajo levjega glasu, obvladuje partijo zelo častno in znanje vsesplošno priznanje. V igri in zunanje ustreza docela, lirske točke pa izvaja s pristnim čustvom, ki se dojemlje s polnim učinkovanjem.

G. Franci, ki se je že v operi »Dorica ples« uveljavil nad vse pričakovano, pa je z Malatestinom, enookim sadiščinim perversnim zločincem grozne krvočelnosti, želi prav poseben uspeh. V strastni igri, vsem burnem nastopanju in petju, ki mi je bilo pri reprizi baš zaradi zadrževanosti prav vseč, je postavil osebnost, ki ji gre vsa pohvala. Zvonki, topli organ mu vre iz grla, da ga je radost poslušati.

G. Primožič je podajal broma pri reprizi diskretnije in zato še boljše; vsa kreacija je romantično silna, bolest v IV. dej. podajana vkljub divji razgibanosti vidna in pretresljiva. Prav dobra Samaritana je ga. Ribičeva, tudi zunanje prav ugodna; polno uveljavljenje pa je našla Smaragdi, sužnja, šele pri reprizi po zaslugi krasnega izvajanja ge. Golobove. Med Francescinimi družicami se glasovno najbolj afirmirata ga. Kogejeva in ga. Zupevčeva, a zlasti v igri zelo živahno ge. Ramšakova in Poličeva. G. Joško Rus podaja povsem zadovoljivo potujočega pevca in kasneje še vojaka, g. Janko kot Ostasio, brat Francescin, in g. Marčec kot ser Toldo pa v dveh važnih epizodnih partijah storita vse najbolje — popoln uspeh, zlasti ker izgovarjata tekst vzgledno umljivo.

Gledališče je bilo polno, aplavza mnogo, navdušenje za Gjunggjevo in Gostiča vsesplošno. Dirigent g. Polič in režiser g. Primožič kakor tudi inscenator g. ing. Franz so torej za svoj veliki trud vsaj moralno našli polno zadoščenje. Fr. G.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

SAMO SE DANES OB 4., 7.15 IN 9,15 URI VELIKA PREMIERA
največje reportaže vseh dob, originalni ruski film

Čeljuskinci

Film, kakršnega še ni videla Ljubljana.

Junaštva in podvigi ruskih znanstvenikov in pilotov, ki so l. 1933. držali ves svet v napetosti. SEVERNO LEDENO MORJE, kot je v resnici!

Kot dopolnilo programa harvana SALLY

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Samo se danes ob 4., 7. in 9. uri
PEKEL NA ZEMLJI
20.000 let
SING-SING

Kupujte domače blago!

Georgij Šilin:

Počasna smrt

Roman.

Tistega dne je bil Sidor Zaharič mrk. Z nikomur ni hotel govoriti in ničesar ni jedel. Naslednjega jutra je vzel iz košare novo obleko, dolgo in skrbno se je oblačil, enako skrbno si je počel lase, potem je pa odšel na dvor zdravih k doktorju Turkejevu, ne da bi povedal Kurguzkinu, kam je namenjen. Dolgo je čakal zdravnika pred ambulatorijem in ko ga je slednji pričakal, je pristopil k njemu.

— No, dragi moj, saj ste pravi korenjak, — mu je dejal Turkejev, — samo ta svoja mazila pustite.

— Prihajam k vam s prošnjo, — je dejal Basov.

— Ali bi radi pogledali domov? No, še takole dva tedna vas bomo opazovali, potem pa lahko greste.

— Nisem vas prišel vprašat, ali bi mogel domov.

— Morda bi pa radi v mesto?

— Doktore, povedal bi vam rad tole: Našel sem človeka, ki me je okužil. Tu je, v naselbini gobavcev. Prej mi niti na misel ni prišlo, da bi me bil on okužil.

— Kdo pa je to? — je navel Turkejev sluh.

— Kovalenko.

— Da, imamo bolnika s tem imenom. Kaj torej hočete?

— Rad bi zvedel, doktore, kakšna kazen zadene takega človeka.

— Glej ga no, kakšna kazen neki? Zakaj kazen?

Basov se je začel razburjati zaradi zdravnikovega nerazumevanja. Z zamolklim glasom je dejal:

— Mar takih ljudi ne postavijo pred sodišče?

— Pred sodišče? Kaj pa govorite, dragi moj? Pred kakšno sodišče? Zakaj?

— Zato, ker je uničil človeka. Uničil me je za vse življenje. Bolje je umreti, nego živeti tako.

— Kaj pa ima on pri tem? — se je še bolj začudil zdravnik. — Mar je hotel to? Kaj je vas namenoma okužil? Kaj je pa zakrivil?

— Da, kriv je.

— No, oprostite, to je neumnost. Za take stvari ljudi ne kaznujejo. Za to bi ga nihče ne sodil. To je nesreča. Kaj pa če bi vi koga okužili, ali bi tudi vi morali priti pred sodišče?

Ogorčen in v zadregi se je Basov vrnil domov. Doma je dolgo sedel na svoji postelji in Kurguzkin si je zamašil nos z rokami, ki so bile iz njegovega dobrotnika tako slabe volje.

Tu pa tam je pokazal Basov izredno živahnost. Zdal se zdaj je vstal s postelje in začel hoditi po sobi kakor divja zver v kletki, ki ji niso dali ob določenem času jesti. Tu pa tam je spregovoril nekaj besed. Naenkrat se je ustavil, potem pa začel zopet hoditi. Kurguzkin ni mogel razumeti, zakaj je

oblekel njegov gospodar novo obleko in zakaj je tako razburjen.

— Če je tako, — je dejal Basov naenkrat in se ustavil pred Kurguzkinom, — potem pa že vem, kaj mi je storil. Sam si bom poiskal pravico, nikogar ne bom vprašal, kaj naj storim.

Te besede so popolnoma zbegale Kurguzkina.

— O čem pa govorite? — je vprašal boječe.

— Molči!

Kurguzkin je obmolnil. Zdelo se je, da se je tudi Basov pomiril. Legel je na posteljo in ležal do večera. Potem se je dal namazati z mazili. Kurguzkin mu je prinesel skodelico čaja, a ko se je zunal že stemnilo, mu je dejal Basov:

— Zdal pa pojdi spat.

Kurguzkin je legel, toda zaspati ni mogel. Ležal je in poslušal vsako kretanje na drugi postelji. Basov je ležal mirno. Tako je minila ura ali pa še več. Kurguzkin je bil že začel dremati. Kar je zaslišal, kako Basov vstaja s postelje. Tiho, da bi ne zbudil Kurguzkina, je stopil Basov na tla, potem je pa enako previdno poiskal čevlje, se obul in odšel iz sobe. Vse to se je zdelo Kurguzkinu tako čudno, da je tudi sam hitro vstal in odšel za njim. Zagledal je Basova v daljavi, kako se je ustavil pred barako številka petnajst. Kaj hoče v tej baraki? Basov je krenil k vratom in odšel po stopnicah. Kurguzkin je hitel za njim, toda ko je prihitel do barake, je že zaslišal ropot na hodniku. Oditel je na hodnik in zagledal vlomljena vrata. V sobi se je slišal zamolkli ropot. Oster glas, ki je pripadal Kovalenku, kakor je Kurguzkin pozneje spoznal, je nekaj kričal. Kurguzkinu je bilo takoj vse jasno. Basov je bil prišel obračunat s tistim, ki ga je bil pogubil. Stojč na pragu je Kurguzkin zaklical:

— Batjuška, Sidor Zaharič, spame-tujte se! Kaj pa počenjate?

Basov se ni zmenil za Kurguzkina. Krik in vik v sobi se je nadaljeval. Kurguzkin je prestopil prag in v sobi, kamor je sijala luna, je zagledal Kovalenka, kako beži v sami srajci in spodnjih hlačah okrog mize. Za njim je tekel Basov. Basov je težko dihal, Kovalenko pa preklinjal. Toda miza je bila Kovalenku dobra obramba. V trenutku, ko je hotel Basov preskočiti mizo, ga je Kurguzkin prijel za suknjico. Basov ga je molče pahnol od sebe in se ustavil, da bi razmisli, kako bi najhitreje zgrabil svojega sovražnika. Tisti hip se je pojavil v Kovalenkovi rokah železen ogrebač. Kovalenko ga je grozeče dvignil nad glavo in se postavil v bran. Basov je srdito zaklel in znova poskusil udariti Kovalenka. Tedaj ga je Kovalenko udaril z ogrebačem po glavi. Basov se je opotekel in prijel za glavo. Kovalenko ga je znova udaril. Basov je bolesto zastokal in se zgrudil. Kurguzkin je skočil k njemu.

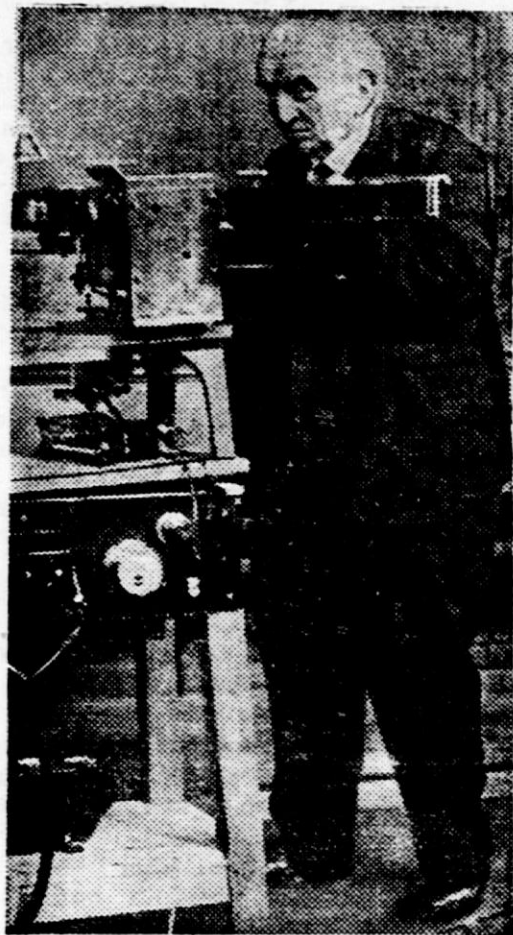
Kovalenko se je ustavil na pragu in še vedno je držal ogrebač v rokah.

Kupujte domače blago!

Lumierov plastični kinematograf

Pred 40 leti in zdaj — Kako izgleda praktično nov izum starega izumitelja kinematografije

Danes je minilo 40 let, odkar sta pokazala brata August in Louis članom društva za pospeševanje narodne industrije prvo premikajočo se fotografijo, posneto in reproducirano po metodi, ki sta jo bila odkrila. Prvi zabavni film je bil dolg 10 metrov, 25. februarja 1935 je pa pokazal Louis Lumiere svoje prve stereoskopske ali plastične filme. Kako daleč je izpopolnil stari izumitelj kinematografije živo hrepenenje po prostornem filmu, je zaenkrat še težko reči. Toda prizor, ki so ga videli pred štirimi dnevi člani francoske Akademije znanosti, mora biti zgodovinskega pomena in zasluži splošno pozornost.

Izumitelj sam skromno trdi, da njegova plastična kinematografija ni izum, temveč samo prilagoditev starega načina anaglyfov. Principi so res tu in tam isti, toda Lumierovo delo je vendarle originalno. Anaglyfi dosega jo prostorni dojem s tem, da projicirajo skupaj dve enaki, toda razbarvnih sliki. Anaglyfična dozdnevno enotna slika je v resnici močno zblizan pretisk dveh barvnih slik. Tu vzamemo dve barvni projekcijski plošči v istih barvah, kakor sta sliki in napravimo tako, da vidi vsako naše oko samo na eno ploščo. Potem projiciramo sliko tako, da pade recimo zelena slika na rdečo ploščo in nasprotno. Oko združi obe sliki v eno bele barve in prostorno. Ta dojem je pa neresničen, obstaja samo v dojemajočem človeku.

veku, ne pa izven njega. Toda ta metoda se ni razvijala dalje. Gledalec ne prenese daljšega gledanja takih slik. Oči namreč ne združujejo rdeče in zelene barve v popolno belo. Slika je sicer plastična, je pa malo svetlobna in ni povsem jasna.

Lumiere je pa stremel za anaglyfi, prostimi teh nedostatkovi in napak. Njegovi projekcijski plošči nista niti rdeči, niti zeleni. Obe, leva in desna, sta napolnjeni z zmesjo posebnih barvil, ki dajejo skupaj belo svetlobo. Barva vsake projekcijske plošče je poleg tega prirejena tako, da vidi vsako oko drugačno barvo, toda sila obeh barv je skrbno pretehtana. Pri projekciji dobi torej vsako oko pripadajočo perspektivo obenem s pripadajočo svetlobo. To je ogledni kamen Lumierovega izuma, ki izključuje utrujenost očesa in spaja res belo sliko s črno.

Praktično izgleda plastična kinematografija takole: Sprejemni aparat je stereoskopski, to se pravi, ima dva objektiv, čijih optični osi tvorita tak kot, kakor človeške oči. Levi in desni objektiv projekcijskega aparata sta opremljena s senčniki. Vsak je napojen s istim barvilom, s kakršnim je pobarvano pripadajoče steklo gledalčevih oči, kajti gledalec mora imeti posebna očala, da sploh nastane dojem plastičnosti, kar je seveda velik nedostatek. Brez očal bi sicer videl črno-belo sliko, toda slabo mavričasto in ploščato. Lumierova specijalna barvila imajo poleg tega še to važno lastnost, da absorbirajo razmeroma malo svetlobe, da torej ne škodujejo svetlobnosti slike, niti njeni jasnosti. Vidimo torej, da gre za sestavo Lumierovih posebnih barvil, kar je izumiteljeva tajna.

Aklimatizacija divjih živali

V Novi Askaniji v sovjetski Rusiji imajo veliko zoološko stano, kjer aklimatizirajo divje živali iz raznih krajev sveta. Tako so uspešno aklimatizirali tropične antilope kanna, gnu in nilgata afriškega noja in nandu. 22 antilop omenjenih treh vrst se je razmnožilo na 48 glav. Od prvih dveh vrst je ostalo živo vse potomstvo, od tretje vrste pa 80%. Zanimivejši so pa uspehi z udomačenjem antilop. Redili so jih pristo na stepi, toda v čredi z domačimi živalmi. V začetku so jim pokladali krmo in jih molzli. Take napol udomačene antilope, ki se privadijo človeku, dosežejo težo do 1000 kg, kar je nekaj izrednega. Zadnje mesece se peča stanica s križanjem antilop z domačimi živalmi. Obenem pa poskuša križati divje

azijske konje in zebre z mongolskimi konji. Uspehi še niso znani.

V Soči na Kavkazu imajo pa stanico za aklimatizacijo rastlin. Stanica ima že velike plantaže narcis, tulipanov in hijacint, ki po lepoti prav nič ne zaostajajo za holandskimi. Profesor Hipart se peča tam z aklimatizacijo fikusa in dosegl je že krasne plodove. Na podružnici te stanice v Adžaristanu pa goji profesor Kadi Ogly Mohamed pomaranče, mandarine in limone.

Advokat se poteguje za prestol

Špansko mesto Saragossa ima svojevrstno senzacijo. Tam živi mož, ki trdi, da je zadnji še živeči potomec štirih velikih dinastij, ki so vladale bizantinski državi. To naj bi mu dajalo pravico do grškega prestola in mož je že ukrenil vse potrebno, da doseže svoj cilj. Novi pretendent na grški prestol je odvetnik in predsednik odvetniške zbornice v Saragossi Evgen Laskaris. V Madridu, Barceloni in drugih večjih španskih mestih so že ustanovljeni odbori, ki bodo podpirali akcijo novega pretendenta na grški prestol. Predsednik madridskega odbora je general Alfonso Colmenares. Princ Evgen, ki bi rad vladal Grkom, trdi, da ga je priznal kot pretendenta na prestol leta 1922. Patrijarh Carigrada Meletios IV., leta 1927, pa patrijarh mesta Jeruzalema. Mož pravi, da izvira od cesarja Jeana Laskarisa IV., ki je izgubil leta 1316. bizantinski prestol pod nasiljem generala Michela Paleologosa.

General Paleologos je ustanovil rodobino Paleologov in ta je izumrla šele nedavno z zadnjim potomcem Evgenio Paleologue, živečo v Angliji. Zadnji potomec Comene, tretjega rodu, ki je vladal v bizantinski državi, je umrl pred leti v Franciji. Četrta dinastija, rodobina Angelos, je izumrla 1204. in s tem je bil izprazen prestol rodu Laskarisov. Ded novega princa Evgena je našel sredi preteklega stoletja kot politični emigrant zavetišče v Spaniji. Oče princa Evgena Viktor Teodoros je bil rojen že v Saragossi, kjer je tudi umrl. Tu je bil rojen tudi sedanji pretendent na grški prestol. Evgen Laskaris ima šest otrok in za vladarske potomce bi bilo torej dobro preskrbljeno. Grški monarhisti so mu baje ponudili prestol že leta 1923.

V akvariju.

— Čuj, France, na tega gospoda v širokem klobuku moraš posebno paziti.

— Zakaj pa?

— Ta nastopa zvečer v varijeteju, kjer požira žive žabe in kuščarje. Lahko bi nam odnesel kaj iz akvarija.

Odkritosrčen učenček.

Katehet razlaga v šoli ljubezen do bližnjega in dobro srce. Končno vpraša Miha: »Povej nam, zakaj želiš stricu za god obilo sreče in zdravja?«

»Zato, gospod katehet, da dobim kovača.«

»Riviera«
zobna pasta

daje ustam prijeten in osvežujoč vonj, temeljito
sinficira, odstrani hitro zobni kamen in ohrani zdrave
in bele zobe. To pasto uporabljajo v vseh kulturnih državah

Zakup restavracije

UPRAVA LJUBLJANSKEGA VELESEJMA

odda v zakup veliko velesejmsko restavracijo,

kavarno, dancing in plešišče za več sezij. Restavracija je opremljena s kuhinjskimi prostori. Vsa pojasnila daje uprava. Pismene ponudbe do 10. aprila.

NATEČAJ

za osnutek lepaka za letošnji »MARIBORSKI TEDEN«

Uprava »Mariborskega tedna« razpisuje natečaj za osnutek lepaka za letošnji »MARIBORSKI TEDEN«, ki bo trajal

od 3. do 11. avgusta 1935

Osnutki morajo biti predloženi v naravni velikosti, t. j. 63x95 in v barvah, prikladnih za tisk (največ sedem barv).

Napis na lepaku naj se glasi: »MARIBORSKI TEDEN 3. do 11. avgusta 1935«, »VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVILJA«, z opombo spodaj: 50 % PO-PUSTA NA ŽELEZNICAH od 1. do 15. avgusta 1935.

Črke besedila morajo biti dobro čitljive. Vsak konkurent se lahko udeleži natečaja s poljubnim številom osnutkov.

Razpisane so sledeče nagrade: I. nagrada Din 1000.—, II. nagrada Din 500.—, III. nagrada Din 250.—, IV. nagrada Din 250.—.

Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 28. aprila t. l. opoldne Upravi »Mariborskega tedna«, Maribor, Aleksandrova cesta št. 35. Istočasno morajo poslati točen naslov v zapечатeni kuverti, na kateri je navedeno geslo osnutka:

Razsodišče tvorijo: gg. dr. Franjo Lipold, predsednik »M. T.« in predsednik mesta Maribora; Henrik Saboty, industrijaec, Maribor; ing. arh. Joža Jelenec, Maribor; Josip I. Loos, ravnatelj »Putnika«; ing. arh. Saša Dev, Maribor. — Vsi nagradjeni osnutki preidejo v last »Mariborskega tedna«; osnutki, ocenjeni s prvo nagrado, bo izvršeni. Nenagradjene in neodkupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 10. in 15. majem 1935, sicer zapadejo v last »Mariborskega tedna«. Vsi osnutki bodo razstavljeni tudi širšemu občinstvu.

Maribor, dne 15. marca 1935.

P A R K E T E

hrastove, bukovne, jesenove, javorjeve za kuhinje, asfalt za oolaganje na betonska tla in vsakovrstne druge lesene in kamnite podove — dobavlja najceneje samo

JUGO-PARKET družba z o. z.

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 7

Skladišča: LJUBLJANA, MARIBOR, ZAGREB.

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znakah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba orložititi znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek 2 Din

Najmanjši znesek 7 Din

MLAJŠA SLUŽKINJA

išče službo. P. L., Nove Jarše št. 58/I, desno, p. Moste. 1153

MIZARKEGA POMOČNIKA

za pohištvo iščem za takoj. — I. Bitenc, Gosposka ulica št. 10 1152

ČLANOM SOKOLA

nudimo velik zaslužek! — Za

pojasnila pošljite Din 3.— pod »Zaslužek 1147« na upravo »Sl. Narodac«.

PEK. VAJENCA

sprejme žunko, Selnica ob Dravi.

FRIZERKO

sprejme Heimgartner, Sloven-ska Bistrica.

POSEST

Beseda 50 par, davek 2 Din

Najmanjši znesek 7 Din

MANJŠE POSESTVO

naproday. Oberžan, Sv. Jurij pri Celju.

ZIDANO HIŠO

v Spodnji Selnici ugodno prodaja Čepe, Sp. Selnica ob Dravi 127.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 2 Din

Najmanjši znesek 7 Din

KOSILO PO 5.— DIN

nudim več abonement tik opere. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 1146

Prima športne suknjiče

a Din 98.—, pumparice, modne hlače itd. — kupite zelo ugodno pri

PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

ZA MAL' D'NARJA

DOST' MUZKE!

Plošče, gramofone, izo-sofamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo. — ELEK-TROTON d. z. o. z., pasarža nebotičnika.

KAVERNA STRITAR

vsak večer koncert. 27/L

Sveže najfinije norveško

RIBJE OLJJE

iz tekarne DR. G. PICCOLLIJA

v Ljubljani — se priporoča bledim in slabotnim osebam. 65/T

POZOR!

Najboljša drevesa, vrtnice najlepši in najnovjši barv, lepotično grmičje prodajam po-čeni. — Rožna dolina, Cesta X, št. 12. 1151

KOLIKO LET
Vam kaže
ZRCALO?

Če želite mla-

dostni videz,

napravite ta

enostavni

poizkus

Ni važno, kar stoji v Vašem rojstnem listu, temveč Vaša podoba v zrcalu pove leta, ki Vam jih ljudje prisojajo. Leta pa nič ne pomenijo, če svetlo in baržunasto kožo ter svežo in krasno polt varujejo mladost Vašega lica.

Vsaka žena lahko danes vrne svoji koži mladost, če je koža tudi že ovenela in oblapna, izorana z gubami in postarana zaradi oslabele mišice lica. Po navodilih prof. dr. Stejskala z dunajske univerze se je posrečilo iz mladih živali pridobiti element, imenovan biocel, ki pomlajuje. Biocel je danes sestavni del kreme Tokalon, rožnate barve, ki — če se uporablja za nočni čas — redi in pomlajuje kožo v času, ko Vi spite. Ohlapnem tkivu se vrne njegova mladostna čvrstost.

Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon, bele barve (ni mastna). Ona odstranjuje razširjene znojnice, zajedalce in druge napake polti ter beli, osvežuje in napenja kožo. Napravite ta enostavni poizkus pomlajevanja in zrcalo Vam bo pokazalo, za koliko let ste se pomladili.